

OPENHEID IN
GESLOTENHEID
CREËREN

VILLA PALLADIO
MARC DESSAUVAGE

Doorgaans zijn er heel wat negatieve meningen over betonnen gebouwen. 'Kil', 'koud', 'grijs' en 'gesloten' zijn vaak gebruikte woorden bij het beschrijven van deze woningen. Maar wat als het niet is wat het lijkt? Wat als er toch een openheid gecreëerd kan worden in die massiviteit? Er schuilt heel wat meer achter zo'n betonnen blok, zeker in het geval van Villa Palladio.

De woning bevindt zich in een rustige wijk op de hoek van de Eikendreef en de Bronnendreef in het landelijke Loppem. Hij is ontworpen door Marc Dessauvage. Dit werk behoort tot zijn Brutalistische periode, in tegenstelling tot zijn voorgaande werken. De woning waarin we je nu gaan meenemen is zijn eigen atelierwoning die verscholen zit tussen het groen. Je betreedt het terrein via een lange oprijlaan die versmalt naar de ingang toe. Deze loopt over in enkele treden die je omhoog moet, omdat de woning op steunpunten is geplaatst, waardoor het water eronderdoor kan lopen bij hevige regenbuien.

Afbeelding 1 - Een glimp van het gebouw vanop straat

Schema 1 - Omgevingsanalyse

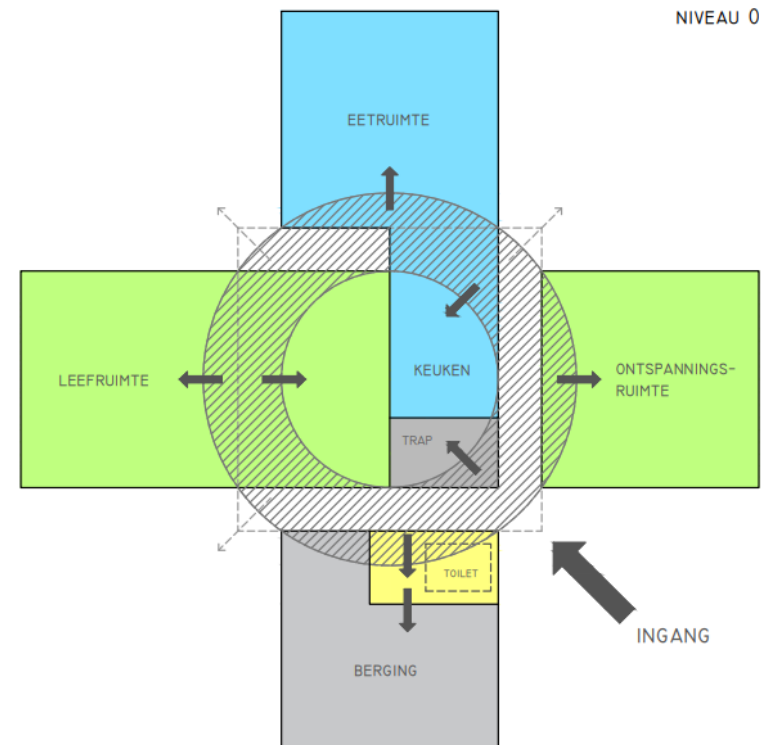
Van op de straat kan je al een glimp opvangen van het gebouw die de nieuwsgierigheid aanwakkert (**Zie Afbeelding 1**). Pas wanneer je de oprijlaan betreedt zie je het volledige gebouw. De eerste reactie is verwondering. Er is namelijk een zeer sterk contrast tussen de woning en de omgeving, dit door het materiaalgebruik en de strakke vorm. Het gebouw lijkt als een massieve betonnen bunker tussen al dat groen en is dus niet het eerste wat je verwacht.

Marc Dessauvage was een Vlaams, Brutalistisch architect die leefde van 1931 tot 1984. Hij was vooral actief in de jaren '60 en '70. Voor de jaren 1965 ontwierp hij vooral religieuze gebouwen, die vaak als 'huiskerken' worden bestempeld. Vanaf 1965 vindt hij inspiratie bij de 'Palladiaanse' woningen, waaronder deze woning.

We treden de woning binnen. Het eerste wat we te zien krijgen is de massieve wenteltrap, waardoor we nog steeds dat gevoel van geslotenheid ervaren. Pas wanneer je de trap voorbij bent gewandeld richting de leefruimtes, merk je dat die overgoten zijn met licht. De lange raampartijen die in iedere inham van het kruisvormige gebouw geplaatst zijn, zorgen voor deze grote lichtinval. Ook al is de woning beperkt in oppervlakte, lijkt hij toch groot door de open planopbouw. De architect slaagt hierin door het gebruik van de vide en door het weglaten van de deuren tussen de verschillende ruimtes. Wel wordt de privacy tussen de zones verzekerd door het slimme gebruik van enkele wanden (zie Afbeelding 2). Als we daarna de leefruimte doorlopen komen we terecht in de eetruimte, die onrechtstreeks in verbinding staat met de keuken. Die bevindt zich in het midden van de woning en door die centrale plaatsing heb je contact met andere ruimtes, zoals de eetruimte en de ontspanningsruimte. Die laatste ruimte geeft dan weer toegang tot de massieve trap die we bij het binnenkomen als eerste zagen.

Afbeelding 2 - Privacy wordt verzekerd door het slim gebruik van wanden

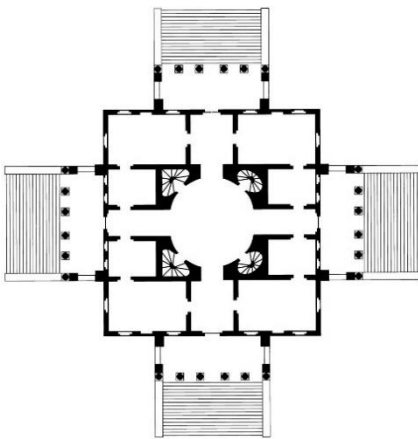

Schema 2 - Organogram gelijkvloers

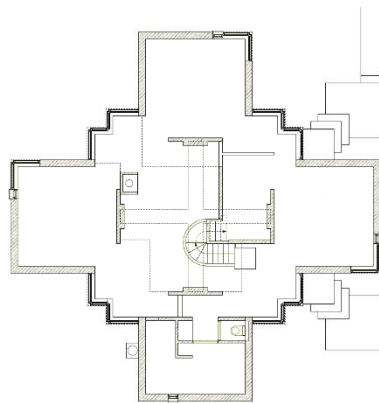
Op de bovenverdieping hebben we meteen zicht op de slaapkamers. Die bevinden zich in drie van de vier armen van de woning. Vanaf de bovenverdieping heb je ook zicht op de benedenverdieping via de vide, die naar het zuidwesten is gericht. De vide geeft zeker een meerwaarde aan de woning. Ze laat deze veel groter aanvoelen en zorgt ook voor een doorbreking van de massiviteit. Ook de open planopbouw wordt hierdoor versterkt. Verder is het sanitair bewust op beide verdiepingen in het noorden geplaatst, omdat er in deze ruimtes niet veel lichtinval nodig is en de privacy ook wordt bewaard. Zo kan er in de rest van de woning optimaal gebruik worden gemaakt van het licht.

Marc Dessauvage gebruikt het vierkant als basisvorm, die herhaaldelijk terugkomt in deze woning. De woning wordt opgebouwd door vijf vierkante massieve modules, die bestaan uit een centraal vierkant en vier armen die de fundering vormen. Daarna worden er glaspartijen aan toegevoegd tussen de vier armen van de woning om de gesloten betonnen wanden te doorbreken. De vormgeving van het huis wordt vooral bepaald door de afwisseling van massieve muren en de transparantie en lichtheid van de glaspartijen, wat een zeer esthetisch contrast geeft (zie Afbeelding 3). De noordzijde is van weinig raamopeningen voorzien, in tegenstelling tot de andere drie zijden, die eerder opengewerkt zijn. Daarnaast valt op dat de woning van een brede dakrand is voorzien, die de massiviteit nogmaals versterkt. Tot slot bestaan de treden die aan de woning worden toegevoegd ook uit de vierkante vorm. Dit zowel aan de voorkant als de achterkant van het gebouw. Deze geven toegang naar de oprijlaan en het terras die ook beide opgebouwd zijn uit vierkanten. Deze voortdurend herhaalde vorm zorgt voor een samenhangend geheel, dat een zekere rust uitstraalt voor het oog.

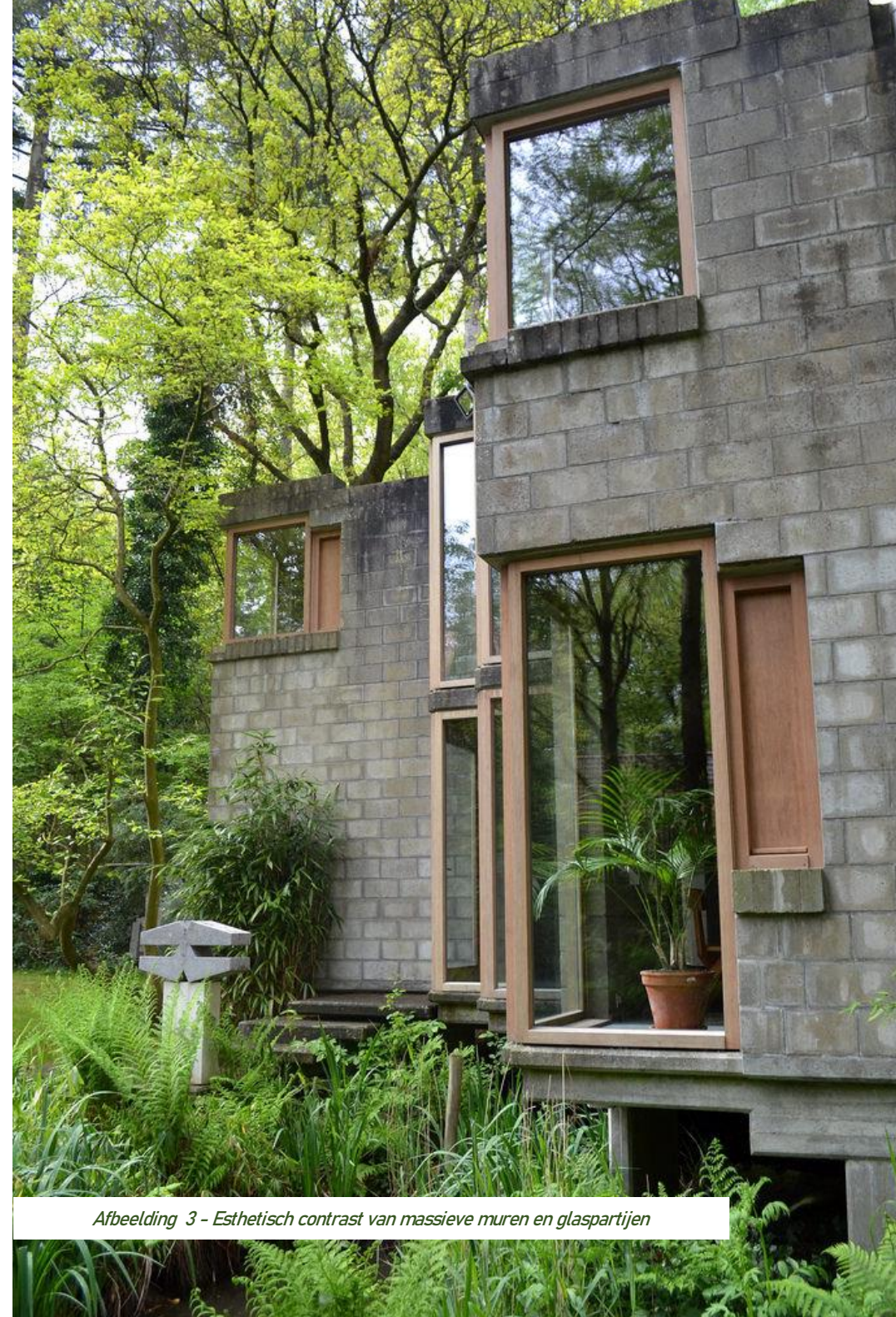
De architect heeft zich voor deze woning gebaseerd op de typische Palladiaanse huizen in Italië. Hij haalde vooral inspiratie bij Villa Rotonda van Andrea Palladio. Dit vanwege de typerende kruisvorm die ontstaat door het gebruik van vijf vierkante modules en het gebruik van stevige materialen. Ook de naam nam hij over.

Plan 1 - Villa Rotonda

Plan 2 - Villa Palladio

Afbeelding 3 - Esthetisch contrast van massieve muren en glaspartijen

Afbeelding 4 - Betonnen blok tussen het groen

Villa Palladio is dus wel heel wat meer dan een betonnen blok. Van buitenaf gezien heeft de woning inderdaad een gesloten karakter, in tegenstelling tot de binnenkant, die zeer veel openheid uitstraalt. Er is dan ook goed nagedacht over bepaalde aspecten om deze woning tot stand te brengen, zoals de grote ramen die veel lichtinval voorzien en de vide die ruimtelijkheid creëert. Eenmaal je de woning vanbinnen hebt gezien, is het beeld dat je van de woning had veranderd.

Bibliografie

- Docomomo*. (2016, September 29). Opgehaald van Eigen woning Marc Dessauvage (1972): <https://docomomo.be/woning-marc-dessauvage/>
- Docomomo*. (2017, Oktober 9). Opgehaald van Architectenwoning Marc Dessauvage - 3e laureaat - Onroerenderfgoedprijs 2017: <https://docomomo.be/nl-architectenwoning-marc-dessauvage-3de-laureaat-onroerenderfgoedprijs-2017/>
- Van Vlaenderen Patricia, e. V. (2010). *Inventaris - Onroerend erfgoed*. Opgehaald van Architectenwoning Marc Dessauvage: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/209816>
- Wikipedia*. (2020, November 15). Opgehaald van Atelierwoning Marc Dessauvage: https://nl.wikipedia.org/wiki/Atelierwoning_Marc_Dessauvage